

N H Â M - X E T
VỀ CƠ-QUAN PHÁT-TRIỂN THU-VIỆN USAID
VÀ VỀ VỊC MỞ MANG THU-VIỆN/VIỆT-NAM
TẠI

Chúng tôi rất hân hoan được có cơ hội lược trình về Cơ quan Phát triển Thư viện USAID và nói một cách tổng quát về các nỗ lực ngõ hầu mở mang thư viện. Đã tới lúc để cống hiến kinh nghiệm Thư-viện tấp-san những nhận xét sau khi Cơ quan chúng tôi hoạt động được hai năm và đã bắt đầu bước vào năm thứ ba của chương trình hoạt động.

Từ lúc khởi đầu, Cơ quan Phát triển Thư viện USAID đã theo đuổi mục tiêu với hai giai đoạn : 1) Thành lập các thư viện thí điểm, 2) Qui tụ các nỗ lực nhằm áp dụng các phương pháp kỹ thuật và chỉ dẫn, trợ giúp mọi thư viện mới thành lập này.

Mục thứ nhất đã được bố cục để đáp ứng nhu cầu về thư viện trong mọi cấp bậc của nền giáo dục, trong các trung tâm nghiên cứu và tại một vài thị trấn; mục thứ hai là bước đầu trong sự soạn thảo các qui luật và phương pháp thực hành tân tiến của ngành thư viện học thích hợp với nước Việt Nam. Mục tiêu này không có tính cách độc đoán mà chỉ giúp để tiến triển gấp rút lú đầu, trong giai đoạn chiến tranh hiện tại trong hai năm vừa qua, và cũng là cơ hội để áp dụng và trắc nghiệm các kỹ thuật khác nhau và những giải pháp được đề nghị về các nhu cầu của các thư viện kiểu mẫu trên một căn bản cấp thời.

Hiện nay đang chuẩn bị để thành lập 2 thư viện tiểu học, 30 thư viện trung học và nhiều thư viện công cộng hàng tỉnh. Một số trường Đại học và 2 trung tâm nghiên cứu cũng được trợ giúp thêm sách Anh ngữ. Sự phát triển man lợ của các thư viện học đường và mọi thư viện khác phản chiếu chí lãnh đạo của các nhân vật trong các Bộ, các cơ sở chính phủ Việt Nam. Tại bất cứ nơi nào

mà Cơ quan Phát triển Thư viện, trong việc phục vụ, có thể yểm trợ và xúc tác các hoạt động này, đều đã có sự tiến nhận rất nồng hậu.

Một số biện pháp kỹ thuật chuyên môn về thư viện đã được phát triển trong sự nâng đỡ các thư viện thí điểm. Đầu tiên, Cơ quan Phát triển Thư viện đã cố gắng nghiên cứu các sách báo bày bán trên thị trường qua các nhà sách và sau đó lập một thư mục thích hợp với các thư viện bậc trung học, tiểu học và công cộng mới thành lập. Cuốn "Tạp tuyển cẩn bản cho thư viện trung học", mà bản khởi thảo đã phát hành năm 1968, chúng tôi là một cuốn thư mục rất ích lợi để bồi túc thư tịch Việt Nam. Ấn bản đầu tiên của cuốn đó sẽ ra mắt năm 1970, dưới hình thức một bản văn sao lại các thẻ thư mục với phần chính cho các nhan đề sách thư viện trung học, và phần phụ cho các trường trung học tổng hợp, các thư viện tiểu học và công cộng. Mặc dù không được sử dụng như một công trình tối hậu, nhưng chỉ tượng trưng một cố gắng đầu tiên về loại này, cuốn thư mục đó sẽ là để mục cẩn bản để bàn luận và phê bình, nhân đó sẽ tiến tới một bản chính xác và hữu dụng hơn với ấn bản kỳ hai, kỳ ba, v.v. sau khi sửa chữa nhiều lần.

Sự cố gắng để sao lại thư mục cho ấn bản kỳ nhất nói trên tiêu biểu một sự quyết tâm khác để tăng giá dụng cụ cho ngành thư viện học tại Việt Nam. Về mọi sự sửa đổi trong Bảng Phân loại Thập phân Dewey, cuốn "Tạp tuyển cẩn bản cho thư viện trung học" sẽ chỉ rõ. Các nỗ lực tiên khởi để lập các đề mục sẽ được cung cấp tài liệu và nhiều đề nghị về danh từ thư viện học sẽ được nêu lên. Vì công tác trong mỗi lãnh vực chuyên môn này phải phản chiếu các cố gắng tập thể trong một thời gian dài hạn nên sự tổng kết và phân loại được trình bày nơi đây với hoài bão sẽ là cẩn bản cho các cuộc bàn luận kế tiếp để sửa đổi. Sự thành lập một uỷ ban thường xuyên của Hội Thư viện Việt Nam sẽ rất hữu ích trong việc phối hợp các cuộc bàn luận này và xuất bản các qui lệ và chỉ nam sau khi đã thành công thực, để ngành thư viện

học toàn quốc được theo một tiêu chuẩn định sẵn.

Tuy nhiên nỗ lực nồng cốt của sự phát triển thư viện không hoàn toàn phụ thuộc nhiều vào các qui tắc và phương pháp chuyên môn, mà vào những vị lãnh đạo thư viện, vào sự huấn luyện và địa vị lãnh đạo của họ. Tạm thời, Cơ quan Phát triển Thư viện có mỗi năm 4 khóa học ngắn, để hướng dẫn các quản thủ thư viện, nhất là các quản thủ thư viện học đường, và nhò đó họ có cơ hội để bàn cãi và suy luận về các vấn đề chuyên nghiệp. Nhiều học bổng tu nghiệp dài hạn cũng đã được cấp phát cho nhiều vị lãnh đạo thư viện khác. Hiện nay có 7 ứng viên hoặc sang ở Hoa Kỳ hoặc sắp lên đường du học. Khi các vị lãnh đạo thư viện đó tốt nghiệp và trở về Việt Nam để đảm nhiệm chức vụ, thì sự giảng dạy thư viện học sẽ được thường xuyên và chính thức. Một sự kiện rất quan trọng được nhìn nhận là : các chương trình căn bản tu nghiệp quản thủ thư viện sẽ được sẵn sàng tổ chức, và các khóa đào tạo theo đúng tiêu chuẩn và các vị đó một khi tốt nghiệp sẽ được đặt đúng vào chức vụ, tất cả đều do nơi kết quả của các cố gắng súc tích và đem phổ biến về việc việc lập các thư viện thí điểm, và về việc thí nghiệm và thích ứng trong lãnh vực rộng lớn của ngành thư viện học.

Tại Việt Nam các giáo sư và học sinh mọi cấp bậc giáo dục đang đòi hỏi việc phát triển thư viện. Ngoài ra, đó là sự thiết yếu để phát triển kinh tế, xã hội và chính trị. Hiện nay ai ai cũng yêu cầu thành lập thư viện vì đây là phương tiện cần thiết để canh tân nền văn hóa giáo dục. Thật là một đặc ưu cho Cơ quan Phát triển Thư viện USAID (USAID Library Development Activity) được chia sẻ với các vị quản thủ thư viện và các giáo chức sự thoa mãn đòi hỏi lớn lao này. Nhât là với sự cộng tác chặt chẽ của Hội Thư viện Việt Nam và của các hội khác, thì vấn đề không phải là nhìn thẳng vào sự thử thách và khắc phục nó, mà đó chỉ là vấn đề phải làm thế nào cho mau chóng thôi.